

**USAGLAŠAVANJE PRAVNE REGULATIVE SA PRAVNIM
TEKOVINAMA EVROPSKE UNIJE**

Priradio: redovni profesor dr Milorad Bejatović

**HARMONISATION OF LEGISLATION WITH THE EUROPEAN
UNION ACQUIS**

Edited by: Full Professor Milorad Bejatović, Ph.D.

Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija Novi Sad
Faculty of Law for Business and Judiciary
University Business Academy Novi Sad

Novi Sad 2016.

Zbornik referata sa međunarodnog naučnog skupa održanog
od 22. – 24. septembra 2016. godine u Novom Sadu
u organizaciji Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu.

Izdavač:

Pravni fakultet za privredu i pravosuđe
Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu,
Geri Karolja br. 1, telefon: 021 400 – 499
Web: www.pravni-fakultet.info

Recezeni:

Prof. dr Milorad Bejatović
Prof. dr Željko Bjelajac
Prof. dr Miloš Marković
Prof. dr Milutin Đuričić
Prof. dr Nenad Avramović

Prof. dr Zdravko Jež
Doc. dr Predrag Mirković
Doc. dr Darko Golić
Doc. dr Jelena Stojšić – Dabetić

Za izdavača:

Prof. dr Marko Carić

Urednik:

Prof. dr Milorad Bejatović

Štampa:

Štamparija FELJTON, Novi Sad

Tiraž: 150

ISBN 978-86-6019-066-8

Programski odbor:

- Prof. dr MARKO CARIĆ |Dekan Pravnog fakulteta za privredu i pravosuđe
Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu | Republika Srbija
- Prof. dr MILORAD BEJATOVIĆ |Prodekan i redovni profesor Pravnog fakulteta za
privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu |
Republika Srbija
- Akademik prof. dr MIODRAG N. SIMOVIĆ |Potpredsednik Ustavnog suda
Bosne i Hercegovine
- Prof. dr BORČE DAVITKOVSKI |Dekan Pravnog fakulteta „Justinijan Prvi“
Univerziteta „Sv. Kiril i Metodij“ u Skoplju |Republika Makedonija
- Prof. dr KOSTADIN PUŠARA | Redovni profesor – emeritus i Specijalni savet-
nik na Univerzitetu Ujedinjenih nacija za mir i razvoj u Beogradu |Republika
Srbija
- Prof. dr DRAGAN MRKŠIĆ |Redovni profesor Fakulteta tehničkih nauka
Univerziteta u Novom Sadu |Republika Srbija
- Prof. dr MILORAD ČUPURDIJA| Veleučilište s pravom javnosti BALTAZAR
ZAPREŠIĆ| Republika Hrvatska
- Prof. dr SEBASTIAN SPINEI | Vanredni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta
„Lućian Blaga“ u Sibiu |Rumunija

Organizacioni odbor:

- Prof. dr Milorad Bejatović
Prof. dr Nikola Čirović
Prof. dr Miloš Marković
Doc. dr Predrag Mirković
Doc. dr Jelena Stojšić – Dabetić
Dipl. pravnik Tamara Preradović

Sekretar organizacionog odbora:

Msr Nenad Stefanović

UDK: 351.741(4-672EU:497.11)

Doc. dr Borislav Bojić / Borislav Bojic, Ph.D.

Docent na Pravnom fakultetu za privredu i pravosuđe,

Univerzitet Privredna akademija u Novom Sadu

Assistant Professor at Faculty of Law, University Business Academy in Novi Sad

E – mail: borislav@jastrebs.rs

SARADNJA I USKLAĐIVANJE PROPISA I STANDARDA U OBLASTI UNUTRAŠNJIH POSLOVA KAO DEO PROCESA PRISTUPANJA SRBIJE EVROPSKOJ UNIJI

Cooperation and Alignment of Regulations and Standards in the Field of Internal Affairs as Part of the Process of Accession of Serbia to the European Union

A p s t r a k t :

Proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji dugotrajan je proces koji obuhvata korenite reforme u nekoliko ključnih oblasti. Jedna od oblasti u kojoj je saradnja i usklađivanja propisa i standarda sa propisima i standardima Evropske unije veoma važna za proces pristupanja Srbije Evropskoj uniji je oblast unutrašnjih poslova. Stoga, jedan od osnovnih budućih zadataka Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, kao ključnog ministarstva u ovoj oblasti, je da svoje funkcionisanje i rad uskladi sa propisima Evropske unije, s obzirom na činjenicu da je Evropski savet tek marta 2012. godine doneo odluku da Srbiji dodeli status kandidata za članstvo u Evropskoj uniji kao i činjenicu da je proces pregovora sa Srbijom o pristupanju Evropskoj uniji zvanično otpočeo tek januara 2014. godine i da je isti još uvek praktično u početnoj fazi. U radu su predstavljene osnovna ideja i temelji ovog procesa unapređenja saradnje i usklađivanja propisa i standarda u oblasti unutrašnjih poslova Republike Srbije sa propisima i standardima Evropske unije u ovoj oblasti.

***Ključne reči:** unutrašnji poslovi, policija, saradnja, propisi i standardi, Evropska unija*

A b s t r a c t :

The process of Serbia's EU accession is a long process that includes radical reforms in several key areas. One of the areas in which cooperation and harmonization of regulations and standards with the regulations and standards of the European Union is very important for the process of Serbia's accession to the European Union, is area of internal affairs. Therefore, one of the main future

tasks of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Serbia, as a key ministry in this area, is that its functioning and work into line with the European Union, due to the fact that the European Council only in March 2012 decided to grant Serbia candidate status for membership in the European Union and the fact that the process of negotiations with Serbia on joining the European Union officially launched only on January 2014 and it is still practically the same in the initial phase. This paper presents the basic idea and the foundations of the process of improving cooperation and harmonization of regulations and standards in the field of internal affairs of the Republic of Serbia with the regulations and standards of the European Union in this field.

Keywords: *internal affairs, police, cooperation, regulations and standards, the European Union;*

UVOD

Od kraja 19. veka, do danas, kroz čitav period novije istorije države Srbije, proces pridruživanja Evropskoj uniji jedan je od najvažnijih strateških ciljeva i zadataka koji je Republika Srbija postavila pred sebe. Ovaj proces je zapravo proces koji se postavlja kao najviši nacionalni projekat od koga zavisi dalji razvoj čitavog srpskog društva, i kao takav, dugo je predmet interesovanja najpre stručnih i političkih krugova ali i čitave javnosti, jer se pridruživanje Evropskoj uniji kao i što brže prilagođavanje i usklađivanje sa propisima Evropske unije u svim oblastima postavlja kao prioritet odnosno činilac od ključnog značaja za uspeh čitavog procesa. Kao veoma složen proces koji se paralelno odvija na nekoliko međusobno povezanih nivoa, proces pristupanja Evropskoj uniji je proces čija dinamika i tempo napretka zavisi od mnoštva faktora od kojih svaki za sebe mora biti ispunjen na posebno propisan način, kako bi proces stabilizacije i pridruživanja, a potom i pristupni pregovori trajali što kraće, odnosno kako bi Republika Srbija što pre postala punopravna članica Evropske unije, što je primarni cilj.

U svemu tome, brzina pristupnog procesa kroz koji Republika Srbija u narednom periodu mora proći, u nekim segmentima ne zavisi isključivo od unutrašnjih dešavanja i stanja u državi i veoma često može biti uslovljena i međunarodnim, spoljnim faktorima koje sama država kandidat ne može u potpunosti da menja. Ipak, mnogo toga je naravno na samoj državi – kandidatu za članstvo u Evropskoj uniji koja sprovođenjem složenog procesa prijema koji obuhvata korenite i temeljne reforme u čak 35 oblasti (poglavlja) sama direktno utiče na to koliko će pregovarački proces trajati. Prema dosadašnjim iskustvima, pravilima i tendencijama u procesu pridruživanja Evropskoj uniji nekih drugih država, naročito država okruženja, kao jedno od najvažnijih poglavlja pregovaračkog procesa (od 35 mogućih koliko je definisano) je poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost, koje se smatra jednim od ključnih poglavlja za konačnu odluku o primanju nove države u članstvo.

Naime, reformski proces u kojem učestvuje ne samo državna uprava Republike Srbije već i srpsko društvo u celini, kroz poglavlje 24 posvećuje se

ostvarivanju ciljeva koje je Evropska unija sebi postavila u vidu kreiranja prostora pravde, slobode i bezbednosti. Pravne tekovine u ovoj oblasti se veoma brzo razvijaju i – sa dodatnim nadležnostima koje EU ima u ovim oblastima nakon svake izmene osnivačkih ugovora – sve je veći broj propisa koji definišu zajedničke standarde koji doprinose unutrašnjoj bezbednosti svih zemalja članica Evropske unije ali i svih njenih građana.

U mnoštvu zajedničkih standarda u ovoj oblasti, proces usklađivanja propisa i standarda u oblasti unutrašnjih poslova (Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije) sa propisima Evropske unije, deo je pregovaračkog procesa i jedno od veoma važnih pitanja u okviru prethodno pomenutih poglavlja pregovaračkog procesa, s obzirom da pravne tekovine EU u vezi sa ovim pitanjima uključuju i minimalne standarde u relevantnim oblastima. Naime, države članice učestvuju u procesima EU u mnogim oblastima od značaja pa i u oblasti unutrašnjih poslova a Evropska unija svojim propisima podržava sprovođenje svoje strategije funkcionisanja upravljanja ljudskim resursima, kako u privatnom sektoru bezbednosti tako i javnom, kome pripada Ministarstvo unutrašnjih poslova. Za Ministarstvo unutrašnjih poslova, kao nosioca sistema unutrašnje bezbednosti u Republici Srbiji i jednog od najznačajnijih državnih organa, proces usklađivanja propisa i standarda u ovoj oblasti, sa definisanim standardima EU veoma su značajna pitanja u procesu pristupanja Srbije Evropskoj uniji. Stoga, usklađivanje propisa i funkcionisanja Ministarstva unutrašnjih poslova, sa propisima i pravilima Evropske unije, za Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije postavlja se kao prioritet ne samo stateškog nivoa upravljanja u ovom državnom organu, već pitanje od značaja i za ostale nivoe upravljanja i svakog pripadnika, odnosno zaposlenog u ovom Ministarstvu.

1. ZNAČAJ UNUTRAŠNJIH POSLOVA U PROCESU PRISTUPANJA EVROPSKOJ UNIJI

Počev od utopijskih ideja o Evropi kao političkoj celini i jedinstvenoj teritoriji i zajednici svih naroda koji žive na njenom tlu, preko početaka realizacije ideje odnosno formiranja Evropske unije, kao (primarno) ekonomske zajednice država Evrope, pa sve do današnjeg, u velikoj meri uređenog i kompleksnog sistema utemeljenog na brojnim ugovorima, standardima, i propisima kojima se regulišu prava, obaveze i odnosi država članica, prošlo je mnogo vremena. Sa idejom o formiranju evropske organizacije država koje će blisko saradivati u mnogim oblastima, u periodu nakon Drugog svetskog rata, Evropska unija je formirana kao zajednica u kojoj evropske države ostvaruju svoje interese kroz međusobnu saradnju i zajedničko vođenje spoljne i unutrašnje bezbednosne politike potvrđivanjem svoga identiteta na međunarodnom planu, uspostavljanjem ekonomske i monetarne unije, stvaranjem jedinstvenog ekonomskog prostora bez unutrašnjih granica i jačanjem privredne i društvene kohezije među državama članicama.¹ Pored

---

1 Mizdrat, N., „Evropska unija sa posebnim osvrtom na Evropsku komisiju i njen uticaj na evropski turizam“, Univerzitet Sinidunum, Beograd, 2009, str. 6

navedenog, države članice su potpisivanjem i ratifikacijom najvažnijih pravnih temelja Evropske unije u vidu ugovora otvorile put ostvarivanju saradnje u oblasti ekonomije i privredne saradnje ali i oblastima bezbednosti, pravosuđa, unutrašnjih poslova čime su zajedničkim i jedinstvenim uređivanjem pitanja iz tih oblasti, zaključivanjem regionalnih multilateralnih, umesto bilateralnih, međunarodnih ugovora, jedinstvenim rešavanjem pitanja prelaska granica u Evropskoj uniji, viza, imigracije, azila, formiranjem zajedničke evropske policije (EUROPOL-a) radi suzbijanja najtežih oblika međunarodnog kriminala vezanog za ratne zločine, promet oružja i droge i finansijske malverzacije (“pranje novca”).²

Upravo potreba za jedinstvenom, sistematskom primenom adekvatnih preventivnih i represivnih mera na nivou zemalja Evropske unije, uz potrebu saradnje na internacionalnom nivou u oblasti bezbednosti dovela je do stvaranja posebnog sistema bezbednosti Evropske unije u kome posebnu ulogu ima upravo Evropol.

Države članice Evropske unije, u velikoj meri su uskladile svoje propise u oblasti unutrašnjih poslova i funkcionisanje nacionalnih sistema bezbednosti uredili u skladu sa standardima i propisima donetim na najvišem nivou Evropske unije. Države kandidati i sve one koje se nalaze u procesu evropskih integracije odnosno pridruživanja Evropskoj uniji, među kojima je i Republika Srbija, nalaze se pred dugim putem usvajanja i usklađivanja propisa i standarda u 35 oblasti i isto toliko pregovaračkih poglavlja koji su postavljeni kao zadatak od čijeg ostvarivanja zavisi brzina ulaska i integracija u buduću zajednicu evropskih država.

Oblast bezbednosti ali i ostvarivanja i zaštite sloboda i prava građana od posebnog je značaja za države članice Evropske unije i stoga se ovom pitanju posvećuje naročita pažnja. U skladu sa definisanim standarima, donetim propisima i usvojenim pravilima koja važe za sve države članice Evropske unije, u svim državama koje se nalaze u procesu evropskih integracija intenzivno se radi na procesu usklađivanja propisa i funkcionisanja nadležnih organa kako bi se navedeni proces što pre priveo kraju odnosno kako bi se zadati kriterijumi i standardi što pre ispunili odnosno postigli. Republika Srbija na ovom procesu radi punim intenzitetom ali se još uvek nalazi praktično u početnoj fazi. Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije kroz pridržavanje i rad prema usvojenoj strategiji razvoja za period od 2011 do 2016. godine³ ozbiljno radi i na uspostavljanju evropskih standarda kroz pripremu i uslađivanje propisa i funkcionisanja, i u skladu sa poglavljem 24 - “Pravda, sloboda i bezbednost”, pregovaračkog procesa.

U ovaj proces Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije ušlo je sistematski i sa velikom željom da uz punu horizontalnu saradnju sa svim ministarstvima i državnim institucijama koje su uključene u Poglavlje 24 -

---

2 Erak, G., „Evropske integracije - Zapadni Balkan- poseban osvrt na Bosnu i Hercegovinu“, Fakultet poslovne ekonomije, Banja Luka, 2006, str. 1 - 2

3 *Strategija razvoja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije* usvojena je decembra 2010. godine a dostupna je elektronskoj formi na: http://www.mup.gov.rs/cms_cir/sadrzaj.nsf/Strategija%20razvoja%20MUP-a%202011-2016.pdf, Datum pristupa: 08.05.2016. godine

ministarstvima pravde i državne uprave, spoljnih poslova, rada, zapošljavanja i socijalne politike, prosvete, nauke i tehnološkog razvoja, spoljne i unutrašnje trgovine i telekomunikacija, finasija, zdravlja, dođe do ostvarenje konačnog cilja i postizanja željenih standarda. Na tom putu, potrebna je saradnja i sa Nacionalnom službom za zapošljavanje, BIA, VBA, Republičkim javnim tužilaštvom, Tužilaštvom za organizovani kriminal, Poverenikom za informacije od javnog značaja i Komesarijatom za izbeglice i migracije⁴ kao i sudskim organima koji su svi zajedno uključeni u ostvarivanje zadatih ciljeva.

Kroz tekst koji je pred nama, upoznaćemo se sa procesom usklađivanja propisa i standarda u oblasti unutrašnjih poslova sa propisima i standarima EU uz osvrt na trenutnu situaciju u ovoj oblasti kao i mogućnosti unapređenja navedenog procesa.

2. USKLAĐIVANJE PROPISA I FUNKCIONISANJA MUP-A SA PROPISIMA I STANDARDIMA EU

2.1. Saradnja i usklađivanje propisa i standarda u oblasti unutrašnjih poslova kao deo procesa pristupanja Srbije EU

Od nastanka moderne srpske države pa sve do današnjih dana, Republika Srbija poštovanjem međunarodnih standarda u mnogim oblastima i ratifikovanjem brojnih međunarodnih konvencija potvrđuje svoju opredeljenost da njene institucije poštuju i funkcionišu u skladu sa opštim demokratskim vrednostima i međunarodnim pravom. Tako je Srbija, naročito u periodu nakon Drugog svetskog rata, svojim aktivnostima u okviru OUN-a, evropskih i drugih međunarodnih organizacija i regionalnih struktura, doprinosila izgradnji i unapređenju sopstvene, regionalne i globalne bezbednosti usklađujući funkcionisanje svojih institucija i subjekata bezbednosti sa standardima definisanim navedenim međunarodnim standardima koji proističu iz članstva u navedenim regionalnim ili međunarodnim organizacijama i strukturama.

U poslednjih nekoliko godina, kroz proces pridruživanja Evropskoj uniji odnosno proces evropskih integracija, veliki značaj za razvoj i napredak Srbije imaju očuvanje unutrašnje stabilnosti, vladavina prava i razvoj demokratije i demokratskih institucija na čemu Republika Srbija konstantno radi usklađujući funkcionisanje Ministarstva unutrašnjih poslova i drugih ministarstava i institucija sa definisanim standarima koji važe u Evropskoj zajednici naroda. Otpočinjanjem institucionalnih strukturnih promena u skladu sa postavljenim zahtevima kroz pregovarački proces, kao i prilagođavanjem rada svoje administracije potrebama približavanja Srbije EU, Republika Srbija strpljivo gradi profesionalnu upravu koja

---

⁴ <http://mondo.rs/a621124/Info/Srbija/MUP-ozbiljno-radi-na-pravilima-EU-ali-tajno.html>, Datum pristupa: 08.05.2016. godine

bi u godinama koje dolaze morala biti garant uspešnih reformi i prosperiteta države i naroda.

Uporedo sa borbom za odbranu ustavnog poretka i teritorijalnog integriteta, Srbija se nalazi na putu evropskih integracija i pokušaja da se navedeni proces ubrza i nastavi za šta će biti neophodno uložiti dodatne napore. Loša dnevopolitička i ekonomska situacija, neefikasan rad državnih organa i institucija i mnoštvo drugih problema čine da se Republika Srbija još uvek nalazi daleko u integracionom procesu.

Tome u velikoj meri doprinosi i globalna ekonomska kriza i poremećaji na finansijskom tržištu koji se reflektuju i na proces reformi Srbije na putu ka Evropskoj uniji. Uz razvoj i ostvarivanje ekonomske stabilnosti države i stvaranje uslova za strana i domaća ulaganja, Srbija mora da iznađe i dovoljna sredstva koja će moći da uloži u razvojne kapacitete organa državne uprave, kako bi ista mogla da ispune neke od zahteva i standarda koje pred njih postavlja Evropska unija.⁵

Kada je u pitanju oblast unutrašnjih poslova, Republika Srbija se nalazi na početku procesa reformi i usklađivanja propisa i funkcionisanja Ministarstva unutrašnjih poslova sa standardima i propisima Evropske unije. Govoreći o procesu reforme, moramo pak naglasiti da je on počeo dosta ranije u Ministarstvu unutrašnjih poslova Republike Srbije. Ovaj proces se naročito vezuje za period nakon demokratskih promena u Srbiji u oktobru 2000. godine. Danas, za razliku od nekih ranijih vremena, naročito tokom 90. tih godina prošlog veka ne postoji sistemsko kršenje ljudskih prava građana, pojačana je regionalna i međunarodna policijska saradnja a uz legislativne reforme u okviru poglavlja 24 pregovaračkog procesa o pristupanju Srbije Evropskoj uniji, radi se i na povećanju poverenja građana u policiju, decentralizaciji i depolitizaciji policije u Republici Srbiji.⁶

Na tom putu Srbiju čeka veliki posao i na usklađivanju i usvajanju temeljnih principa na kojima je Evropska unija (EU) osnovana a koji se prvenstveno odnose na funkcionisanje MUP-a na principima poštovanja ljudskih i manjinskih prava. Potpisivanjem sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Evropskoj uniji, Vlada Srbije preuzela je obavezu da ispuni uslove i da usvoji evropske principe sa ciljem integrisanja funkcionisanja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije u sistem i standarde unutrašnje bezbednosti i načina funkcionisanja nacionalnih sistema bezbednosti država članica Evropske unije. Odluka Evropskog saveta od 18. februara 2008, pominje potrebu za punu implementaciju Zakona o policiji i donošenja i usvajanja novog zakonskog akta kojim će se izvršiti neke od temeljnih reformi MUP-a Srbije u skladu sa Evropskim propisima. To podrazumeva najpre uspostavljanje profesionalizma i odgovornosti, kao i poboljšanje transparentnosti rada policije Republike Srbije. Osim toga, kroz ovaj proces uoivičen Poglavljem 24

---

5 Strategija razvoja Ministarstva unutrašnjih poslova 2011-2016., dostupno na: http://www.mup.gov.rs/cms_cir/sadrzaj.nsf/Strategija%20razvoja%20MUP-a%202011-2016.pdf, Datum pristupa: 10.05.2016. godine

6 Đorđević, S., *Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova EU i Srbije*, Beogradski centar za bezbednosnu politiku, broj 20/21, Beograd, 2011., str. 11

pregovaračkog procesa, Evropska unija ukazuje MUP-u R. Srbije, pored potrebe za usklađivanjem propisa kojima se reguliše oblast unutrašnjih poslova, i na potrebu za saradnjom MUP-a sa institucijama EU i međunarodnim organizacijama kroz Biro za međunarodnu saradnju i evropske integracije. To takođe podrazumeva ispunjenje preuzetih obaveza koje proističu iz članstva u nekim organizacijama kao što su OEBS, Savet Evrope i agencije Ujedinjenih nacija.

U svemu tome, govoreći o potrebi za saradnjom institucija Republike Srbije i EU, moramo reći i to da obim učešća u zajedničkoj bezbednosnoj i odbrambenoj politici EU, zavisi od trenutnih i budućih materijalnih mogućnosti. Svakako da bi bezbednosni prioriteti na nacionalnom, regionalnom i međunarodnom nivou uticali na dalji sled događaja.⁷

Sve navedeno ne treba shvatiti samo kao obavezu prema EU, već kao jedno od sredstava države u izgradnji poverenja i bolje komunikacije između policije i njenih građana, što bi dovelo do poboljšanja opšte bezbednosne situacije u zemlji.⁸

U tekstu koji sledi, bavimo se detaljnije procesom usklađivanja propisa i funkcionisanja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije sa propisima i standardima Evropske unije. Pri tome, naročito će biti analizirano poglavlje 24 pregovaračkog procesa za pristupanje i članstvo Republike Srbije u Evropskoj uniji, kao i izveštaji Evropske komisije o napretku Republike Srbije i Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije u tom procesu.

2.2. Pregovaračko poglavlje 24 – pravda, sloboda, bezbednost

Govoreći o pravnim tekovima EU (poznatim kao *Aquis communautaire*), kao izvorima prava EU i temeljnim tekovima celokupnog sistema odnosno koncepta EU, neophodno je naglasiti da su iste podeljene u ukupno 35 poglavlja. Kroz ovih 35 poglavlja se vode pregovori o članstvu, kao proces tokom koga će se Srbija, kao i ostale države koje nastoje da postanu članice Unije, prilagoditi njenom pravnom, ekonomskom i društvenom sistemu, reformišući sopstveno zakonodavstvo u svim navedenim segmentima, ali i celokupni društveni sistem.

U procesu usklađivanja propisa i funkcionisanja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije sa propisima i standardima Evropske unije, ključna oblast pregovaračkog procesa sadržana je u poglavlju broj 24 koje nosi naziv: *pravda, sloboda, bezbednost*. Uzevši u obzir prethodno iskustvo prilikom prijema novih članica (slučaj Hrvatske kao najnovije članice), Evropska unija je, uz poglavlje 23, koje se odnosi na reformu pravosuđa i osnovna prava, posebno iskristalisala

---

⁷ Beriša, H., *Bezbednosna politika Evropske unije kroz stratešku kulturu*, Megatrend revija, vol. 11, br. 4, Beograd, 2014., str. 343-364,

⁸ <http://www.dcaf.ch/content/download/35804/526825/file/Collection%20of%20Policy%20Papers20on%20Police%20Reform,%20No.%202.pdf>, Datum pristupa: 10.05.2016. godine

U prethodno pomenuto poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost, kao ključna poglavlja pregovaračkog procesa za konačnu odluku o primanju Srbije, kao nove države u članstvo. Ova poglavlja (23. i 24.) se odnose na osnovne vrednosti na kojima počiva Evropska unija a zbog velike važnosti u procesu pristupanja EU, ova se poglavlja prva otvaraju i poslednja zatvaraju.

U okviru ovog poglavlja, obuhvaćena su pitanja međusobne konsultacije i koordinacija između uključujući i administrativno-tehničku pomoć u oblastima kretanja ljudi (vize, granična kontrola, azil i migracija, sprečavanje i kontrola ilegalnih imigracija, readmisije) i sprečavanja i suzbijanja kriminalnih aktivnosti (trgovine ljudima, korupcije, pranja i falsifikovanja novca, ilegalne trgovine oružjem i narkoticima, terorizma). Suština ovih aktivnosti svodi se na cilj EU politike da održe i dalje razviju Uniju kao oblast slobode, bezbednosti i pravde. U vezi sa pitanjima kao što su granična kontrola, vize, spoljne migracije, azil, policijska saradnja, borba protiv organizovanog kriminala i terorizma, saradnja u oblasti droga, carinska saradnja i pravosudna saradnja u krivičnim i građanskim stvarima, države članice treba da budu adekvatno opremljene kako bi na odgovarajući način sprovodile sve veći okvir zajedničkih pravila. Za ovo je pre svega potreban snažan i dobro integrisan administrativni kapacitet unutar organa za sprovođenje zakona i drugih relevantnih organa, koji mora da dosegne neophodne standarde. Profesionalna, pouzdana i efikasna policijska organizacija je od suštinske važnosti i stoga su nacionalni organi zaduženi za unutrašnje (policijske) poslove (MUP R. Srbije u našoj zemlji) posebno zaduženi za sprovođenje reformi u ovoj oblasti.

Govoreći o procesu usklađivanja propisa i standarda u funkcionisanja u ovoj oblasti, moramo naglasiti da najdetaljniji deo EU politika vezanih za pravosuđe, slobodu i bezbednost predstavljaju Šengenske pravne tekovine, što podrazumeva uklanjanje unutrašnjih graničnih kontrola u EU. Međutim, kada je reč o novim državama članicama znatni delovi Šengenskih pravnih tekovina se primenjuju nakon zasebne odluke Saveta koja će biti doneta nakon pristupanja.⁹

2.3. Neke od ključnih oblasti usklađivanja propisa i standarda

Budući da je proces pristupanja Evropskoj uniji prioritet za Republiku Srbiju, u poslednjih nekoliko godina Vlada je razvila nekoliko sektorskih strategija i zakona na njenom putu ka usklađivanju zakonodavstva Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU. **Oblast migracija** jedna je od oblasti u okviru ovog pregovaračkog poglavlja u kojoj Srbija (i Ministarstvo unutrašnjih poslova) mora sprovesti temeljan proces usklađivanja sa propisima i standardima EU. Zakoni Republike Srbije koji regulišu oblast migracija su uglavnom u skladu sa direktivama EU koje se odnose na oblast zakonitih i neregularnih, nezakonitih migracija. Proces usklađivanja u ovoj oblasti zasniva se na postepenom usklađivanju propisa Republike Srbije sa

---

⁹ Videti: *Izveštaj o skriningu Srbija - Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost*, Evropska komisija, 2013. godina

pravnim tekovinama i direktivama EU. U prvoj fazi, usklađivanje sa odgovarajućim delovima pravnih tekovina EU će biti u oblastima: odobravanja privremenog boravka stranih državljana u svrhu spajanja porodice; odobravanja stalnog boravka državljanima trećih zemalja; odobravanja privremenog boravka državljana trećih država za potrebe studija, razmene učenika, stručnog usavršavanja ili volonterskog rada, kao i naučno-istraživačkog rada; nezakonitog ostanka stranaca - koji definiše ilegalni ulazak, tranzit i boravak stranaca u Republici Srbiji; jačanje krivično-pravnog okvira za sprečavanje omogućavanja neovlašćenog ulaska, tranzita i boravka stranaca; izdavanja boravišne dozvole državljanima trećih zemalja koji su žrtve trgovine ljudima ili su bili predmet rada MUP-a R. Srbije u okviru akcija za sprečavanje ili suzbijanje ilegalnih imigracija a koji saraduju sa nadležnim organima. Sva prethodna pitanja delimično su već implementirana u nacionalno zakonodavstvo Republike Srbije i Ministarstvo unutrašnjih poslova u svom radu sa strancima odnosno postupanje policijskih službenika postupaju u velikoj meri u skladu sa definisanim standardima.

Druga faza procesa usklađivanja propisa i funkcionisanja MUP-a Republike Srbije odnosi se na sprovođenje aktivnosti u cilju usklađivanja sa odredbama domaćeg zakonodavstva sa direktivama i odredbama koje regulišu sankcije protiv poslodavaca koji zapošljavaju stance koji ilegalno borave, zatim koje se odnose na izdavanje - jedinstveni boravak i radne dozvole za trećinu državljanima zemalja; i davanju humanitarne boravišne dozvole za nezakonite migrante koji su učesnici u procesu pred državnim organu.¹⁰

Takođe, Srbija ima potpisane sporazume o readmisiji sa EU i 10 trećih zemalja. Planirani su dodatni sporazumi o readmisiji sa Turskom i Ukrajinom. Prema navodima Srbije, neće biti nikakvih poteškoća u sprovođenju sporazuma o readmisiji sa ostalim trećim zemljama. Srbija je i u ovom smislu posvećena poštovanju sporazuma sa EU prilikom zaključivanja svojih bilateralnih sporazuma sa trećim stranama u budućnosti. Kako bi osigurala da postupak readmisije teče nesmetano, Srbija je donela Strategiju za reintegraciju povratnika koja je bazirana na Sporazumu o readmisiji sa EU.

Gotovo nerazdvojivo od pitanja ilegalnih migracija je i pitanje azila i uloge MUP-a RS u procesu harmonizacije propisa i funkcionisanja nadležnih organa po pitanju azilanata.

Kao institucija odnosno pitanje, azil je u pravnom sistemu Republike Srbije pre svega, regulisan odredbama Zakona o azilu ("Službeni glasnik" br 109/2007). Imajući u vidu da je Srbija izložena konstantnom i rastućem riziku od ilegalnih migracija, i to talasa migracija iz Grčke, preko koje se više ne dolazi tako jednostavno vođenim putem do neke od zemalja članica EU, kao i talasa organizovane ilegalne migracije iz Turske dalje ka Zapadu, te stalnim zloupotrebama međunarodnih mehanizama zaštite, kako bi se otežalo zakonsko procesuiranje i otežao povratak, Srbija i Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije treba: 1) da uspostavi

potpuniju saradnju sa FRONTEX-om¹¹ u vezi sa analizom rizika i razmenom informacija na mesečnom nivou; 2) da se poveže sa Viznim informacionim sistemom – VIS; 3) da reši pitanje nedostatka biometrijskih podataka i uspostavi efikasni sistem razmene biometrijskih podataka na regionalnom i EU nivou – EURODAC; 4) da uspostavi sistem praćenja kretanja tražioca azila, budući da oni, već nekoliko dana nakon podnošenja zahteva za priznavanje statusa azila, napuštaju teritoriju Srbije i pokušavaju da se domognu neke od zemalja EU; 5) da izučava modus operandi i način organizovanja ilegalnih migranata i njihovih pomagača; i 6) da uspostavi saradnju sa Evropskim policijskim koledžom – CEPOL, radi obuke pograničnih policajaca po programima utvrđenim od strane EU.¹²

Borba protiv organizovanog kriminala, sledeća je oblast od značaja za proces unapređenja saradnje i uslađivanja standarda u oblasti unutrašnjih poslova. Naime, težina posledica koje sa sobom nosi organizovani kriminalitet navodi relevantne subjekte EU i svih budućih država članica na iznalaženje načina da se ovom fenomenu stane na put a preventivna delatnost je svakako jedan od vrlo efikasnih načina. Nažalost, u našoj zemlji nema podataka o preventivnim aktivnostima i njihovim efektima na suzbijanje organizovanog kriminaliteta koji je naročito nakon devedesetih godina u velikoj ekspanziji. Ipak, to ne znači da one ne postoje, bez obzira što njeni efekti nisu vidljivi na prvi pogled.

Kao jedna od najvećih i najozbiljnijih pretnji bezbednosti pojedinaca, grupa, država i međunarodne zajednice, koja se pojavila u periodu posle hladnog rata, organizovani kriminalni predmet je naročitog interesovanja, kako nacionalnih sistema bezbednosti, tako i Evropske unije kao zajednice sa kojom nacionalni sistemi bezbednosti, u prvu ruku Ministarstvo unutrašnjih poslova država članica moraju blisko da saraduju.

Trgovina ljudima je takođe jedna od značajnih oblasti u kojima MUP R. Srbije mora ostvariti bolju saradnju i svoj rad u većoj meri uskladiti sa standardima EU. U ovoj oblasti Srbija je ratifikovala niz konvencija i protokola UN i Saveta Evrope ali su naši propisi još uvek samo delimično usklađeni sa Direktivom 2011/36/EU o sprečavanju i borbi protiv trgovine ljudima i zaštiti žrtava trgovine. Od 2006. godine Srbija ima Strategiju za sprečavanje i borbu protiv trgovine ljudima.¹³

Zakonom o organizaciji nadležnosti državnih organa u borbi protiv **visokotehnološkog kriminala**, Srbija je ustanovila posebnu jedinicu nadležnu za borbu protiv visoko-tehnološkog kriminala u Ministarstvu unutrašnjih poslova, u okviru SBPOK-a (Službe za borbu protiv organizovanog kriminala) kao i Specijalno tužilaštvo za borbu protiv visoko-tehnološkog kriminala. Na nivou sudova (Viši

---

11 FRONTEX - Evropska agencija za upravljanje i saradnju na spoljnim granicama država članica EU

12 Dapčević Marković, L.J., *Kontrola spoljnih granica, azil i migracije*, u Rabrenović, A., Čeranić, J., (ur.) *Usklađivanje prava Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU: prioriteti, problemi, perspektive*, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2012., str. 193

13 *Izveštaj o skriningu Srbija - Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost*, Evropska komisija, 2013. godina

sud u Beogradu) više ne postoji posebno odeljenje. Srbija je potvrdila Konvenciju SE o visoko-tehnološkom kriminalu i njen dodatni protokol. Srbija navodi da su njeni propisi u velikoj meri usklađeni sa Direktivom 2013/40/EU o napadima na informacione sisteme. Da bi se pravne tekovine u potpunosti transponovale, neophodne su izmene i dopune propisa naročito vezano za sankcije.

Srbija je navela da nema propis kojim se uređuje baza DNK podataka ili evidencija kao što je to uređeno Rezolucijom iz. 2009 o razmeni rezultata DNK analiza (2009/S 296/01). Takav zakon je u pripremi. Srbija je uvela Skup evropskih standarda (ESS) i rezultate analiza saglasno s tim standardima (12 markera). Kada je reč o ovoj oblasti, potrebno je razmotriti i sprovođenje Prumske odluke (videti gore u tekstu).

U pogledu Direktive 2006/24/EK o zadržavanju generisanih ili obrađenih podataka u vezi sa pružanjem javno dostupnih usluga elektronske komunikacije ili mreža javnih komunikacija i Direktive 2002/58/EK vezano za obradu ličnih podataka i zaštitu privatnosti u sektoru elektronskih komunikacija, Srbija je navela da je Zakon o elektronskim komunikacijama delimično u skladu sa pravnim tekovinama. (*videti Poglavlje 23- Pravosuđe i osnovna prava*). Srbija nema centralizovan kriminalističko-obaveštajni sistem, niti bezbednu platformu za komunikaciju između organa gonjenja. Srbija je navela da ima program zaštite svedoka.¹⁴

Na samom kraju, ostaje nam da ukažemo i na značaj i ulogu Evropola u sistemu bezbednosti EU i značaj u procesu unapređenja policijske saradnje MUP-a R. Srbije sa sistemom bezbednosti EU.

Naime, osnovni cilj Evropola je da poveća efikasnost i saradnju između policijskih organa zemalja članica pre svega prikupljanje i razmenu obaveštajnih podataka u prevenciji i borbi sa međunarodnim organizovanim kriminalom. Njegova misija je da pruži značajan doprinos naporima snaga bezbednosti Evropske unije u borbi sa savremenim kriminalitetom. Uspešno rešavanje ciljeva Evropola pretpostavlja obavljanje sledećih zadataka odnosno sledeće uloge Evropola u vidu:

- olakšavanja razmene informacija država članica;
- pribavljanja, obrade i analiza informacija;
- obaveštavanja nadležnih organa država članica, preko nacionalnih biroa, o informacijama koje ih se tiču i o bilo kakvoj identifikovanoj povezanosti između kriminalnih prekršioaca;¹⁵

S obzirom na planove Srbije da jednog dana postane punopravna članica EU, Srbija odnosno Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije, sprovodi sporazum o strateškoj saradnji sa Evropolom a potpisala je i operativni sporazum sa Evropolom u januaru 2014. godine. Već je uspostavljen bezbedan komunikacioni

---

14 *Izveštaj o skriningu Srbija - Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost*, Evropska komisija, 2013. godina

15 Videti opširnije na zvaničnom sajtu Evropola: www.europol.europa.eu

link preko Evropolove Mrežne aplikacije za bezbednu razmenu informacija (SIENA). Osnovni zadaci Nacionalne kontakt tačke Republike Srbije za saradnju sa Evropolom su procena informacija u skladu sa nacionalnim pravom i obezbeđivanje pravne saglasnosti u svakoj razmeni informacija između ove dve strane.

Govoreći o ulozi i značaju Evropola u sistemu bezbednosti EU i značaju saradnje MUP-a Republike Srbije sa ovom organizacijom u cilju harmonizacije propisa i standarda u postupanju i funkcionisanju našeg sistema bezbednosti u sistemu bezbednosti EU, posebno je bitno naglasiti i istaći ulogu i značaj saradnje Evropola i MUP-a u borbi protiv terorizma, koji je neretko u sprezi sa organizovanim kriminalitetom. Terorizam je uvek najekstremniji oblik političkog nasilja bez obzira sa koje strane dolazi a naše Ministarstvo unutrašnjih poslova mora nastaviti blisko da saraduje sa Evropolom po pitanju borbe protiv terorizma, naročito nakon poslednjih terorističkih napada u Parizu i Briselu koji su pokazali koliko niko zapravo nije zaštićen od terorizma u današnje vreme.¹⁶

Borba protiv terorizma je, stoga, i dalje prioritet kako za Republiku Srbiju i Ministarstvo unutrašnjih poslova, tako i Evropsku uniju, naravno i za Evropol. U tom cilju, Evropol je razvio posebnu strategiju borbe i suprostavljanja terorizmu na teritoriji Evropske unije - TE-SAT. Radi se o jednom najznačajnijih proizvoda strateške analize Evropola koji pripadnicima organa reda, kreatorima politike i široj javnosti nudi podatke i činjenice u vezi terorističkih aktivnosti na teritoriji Evropske unije. Sa druge strane, Evropol kroz ovu strategiju, zasnovanu na informacijama dobijenim i potvrđenim od strane nadležnih organa država članica, istovremeno, identifikuje razvojne trendove u ovom globalnom fenomenu.¹⁷

Sagledavši sve prethodno navedene oblasti, moramo naglasiti da Evropol u svemu tome, svakodnevno ukazuje na svoj značaj u sistemu bezbednosti EU, posmatrano u celini. Svojim koordinisanim i usklađenim, jedinstvenim aktivnostima, Evropska unija uz pomoć Evropola daje adekvatan odgovor na postavljene zadatke, a Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije mora da nastavi sa procesom reformi i ujedno ostane čvrst garant bezbednosti svih građana na teritoriji Republike Srbije. Usklađivanjem propisa u ovoj oblasti, kao i usvajanjem standarda EU i Evropola za međunarodnu policijsku saradnju, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije daje svoj značajan doprinos procesu približavanja Republike Srbije Evropskoj uniji i postavljenim standardima u oblasti bezbednosti i borbe protiv kriminaliteta.¹⁸

---

16 Videti: Savić, A., „Pariski masakr i „arapsko proleće“, dostupno na <http://www.diplomatija.com/13229/news/prof-dr-andreja-savic-pariski-masakr-arapsko-prolece/>, Datum pristupa: 11.05.2016. godine

17 Savić, A. „Globalna bezbednost i terorizam“, NBP : nauka, bezbednost, policija, Vol. 11, no. 2 (2005), str. 29-40

18 *Izveštaj o skriningu Srbija - Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost*, Evropska komisija, 2013. godina

3. ZAKLJUČAK

Na samom kraju, ostaje nam da podsetimo da je efikasnija bezbedonosna i odbrambena politika zemalja članica Evropske unije jedan od ključnih postulata njenog postojanja. Savremeni oblici organizovanog kriminaliteta, terorizma i drugih izazovi, rizici i pretnje nužno zahtevaju brže organizovanje, bolju opremljenost i korišćenje savremene tehnologije rada u skoro svim policijama sveta. U svemu tome, brža i efikasnija saradnja između država članica EU i nacionalnih organa unutrašnjih poslova svih budućih članica, oslobođena formalnosti, uz korišćenje najbržih sredstava komunikacije i uz punu operativnost i mobilnost organa otkrivanja, ističe se kao prioritet budućeg razvoja EU.

Prolazeći kroz proces evropskih integracija, Republike Srbija dužna je da svoje propise i standarde u mnogim oblastima uskladi odnosno harmonizuje sa propisima tj. pravnim tekovinama Evropske unije. Proces pregovora o članstvu u Evropskoj uniji, Srbija prolazi kroz 35 pregovaračkih poglavlja a u tekstu iza nas posebno smo se osvrnuli na poglavlje 24 koje se odnosi na pitanja pravde, slobode i bezbednosti.

Značaj i sama uloga Evropola kako za države članice, tako i za zemlje nečlanice EU, u sistemu bezbednosti EU je neprocenjiva a izmenjene međunarodne okolnosti, tranzicija bivših socijalističkih zemalja, migracije i rastući oblici organizovanog internacionalnog kriminaliteta, zahtevali su adekvatan odgovor Evropske unije, koji je usledio kroz osnivanje Evropskog policijskog ureda odnosno Evropola koji je svojim delovanjem, zatim ostvarivanjem svojih ciljeva i zadataka doprineo izgradnji i stvaranju evropskih standarda policijskog delovanja, uspostavljanju i unapređivanju saradnje među zainteresovanim stranama, i zajedničkim akcijama na suzbijanju kriminaliteta i terorizma čime je dao i daje nemerljiv doprinos unapređenju evropskog sistema bezbednosti. Ministarstvo unutrašnjih poslova R. Srbije kroz saradnjom sa Evropolom ispunjava zacrtane ciljeve i postavljene standarde kako bi ove poslove dodatno unapredili.

Prevazilažnjem nedostataka i mana, uz uvažavanje specifičnosti Evropskih standarda, Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srbije se mora truditi i u budućnosti da na adekvatan način odgovori potrebama Evropola, Evropske unije i ostalih država članica i usaglasi svoje delovanje sa standardima i funkcionisanjem EU, zatim novim pojavnim oblicima kriminaliteta kao i novim oblicima terorističkih aktivnosti koje se uz organizovani kriminal smatraju najvećim izazovima unutrašnje bezbednosti Evropske unije. Posebno je značajna saradnja sa Interpolom kao specijalizovanom organizacijom koja ima dugu tradiciju i veliki ugled u svetu, ali on ne bi smeo da postane zamena Interpolu za Evropu već kooperativna organizacija u zajedničkoj borbi na izgradnji sistema bezbednosti koji će funkcionisati na najbolji način, jer ona povezuje, informiše i koordinira strane koje tako zajedno imaju moć da se izbore sa različitim oblicima ugrožavanja članica EU.

Na samom kraju, veoma je važno i naglasiti da punopravno članstvo u Evropskoj uniji ne označava kraj procesa usklađivanja propisa i standarda u funkcionisanju i radu Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije. Uz širenje

institucionalnih kapaciteta MUP-a Republike Srbije kao buduće, nove države članice, ovaj proces pregovaranja kroz poglavlje 24 i sam proces usaglašavanja propisa samo je novi početak. Članstvo u EU ne smanjuje zahteve koji se postavljaju pred policije država članica, nego ih, naprotiv, povećava. Zbog toga je za svaku zemlju koja ima za cilj da postane država članica EU veoma važno ne samo da formalno ispuni uslove koji joj se postavljaju radi prijema u zajednicu evropskih naroda, već da se temeljno pripremi za preuzimanje obaveza koje proističu iz samog članstva u EU, kako bi mogla delotvorno da funkcioniše u okviru kompleksnog pravnog i institucionalnog sistema EU

Na tom putu, Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije, uzevši u obzir trenutnu političku, ekonomsku i bezbednosnu situaciju, kroz proces usklađivanja propisa i funkcionisanja sa propisima i pravnim tekovinama EU, kao i usklađivanja procesa upravljanja ljudskim resursima prema pravilima EU, u punoj meri mora horizontalno saradivati sa svim ministarstavima i državnim institucijama koje su uključene u poglavlje 24. Pitanje bezbednosti, kao kompleksno pitanje mora da bude jedan od prioriteta, ne samo MUP-a, koje se primarno bavi tim pitanjem, već i svih državnih organa, institucija ali i svih građana Republike Srbije. U svemu tome, brzina i uspešnost ovog procesa u velikoj meri, nažalost, zavisi od nosilaca moći odnosno donosilaca političkih odluka.

L I T E R A T U R A :

1. Beriša, H., *Bezbednosna politika Evropske unije kroz stratešku kulturu*, Megatrend revija, vol. 11, br. 4, Beograd, 2014., str. 343-364,
2. Dapčević Marković, L.J., *Kontrola spoljnih granica, azil i migracije*, u Rabrenović, A., Čeranić, J., (ur.) *Usklađivanje prava Republike Srbije sa pravnim tekovinama EU: prioriteti, problemi, perspective*, Institut za uporedno pravo, Beograd, 2012., str. 193
3. Đorđević, S., *Bilten o pitanjima unutrašnjih poslova EU i Srbije*, Beogradski centar za bezbednosnu politiku, broj 20/21, Beograd, 2011., str. 11
4. Erak, G., „*Evropske integracije - Zapadni Balkan- poseban osvrt na Bosnu i Hercegovinu*“, Fakultet poslovne ekonomije, Banja Luka, 2006, str. 1 - 2
5. *Izveštaj o skriningu Srbija - Poglavlje 24 - Pravda, sloboda i bezbednost*, Evropska komisija, 2013. godina
6. Mizdrat, N., „*Evropska unija sa posebnim osvrtom na Evropsku komisiju i njen uticaj na evropski turizam*“, Univerzitet Sinidunum, Beograd, 2009, str. 6
7. *Strategija razvoja Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srbije* usvojena je decembra 2010. godine a dostupna je elektronskoj formi na:
8. *Strategija razvoja Ministarstva unutrašnjih poslova 2011-2016.*, dostupno na: http://www.mup.gov.rs/cms_cir/sadrzaj.nsf/Strategija%20razvoja%20MUP-a%202011-2016.pdf, Datum pristupa: 10.05.2016. godine
9. Savić, A., „*Pariski masakr i „arapsko proleće*“, dostupno na <http://www.diplomatija.com/13229/news/prof-dr-andreja-savic-pariski-masakr-arapsko-pro>

lece/, Datum pristupa: 11.05.2016. godine

10. Savić, A. „Globalna bezbednost i terorizam“, NBP : nauka, bezbednost, policija, Vol. 11, no. 2 (2005), str. 29-40
11. FRONTEX - Evropska agencija za upravljanje i saradnju na spoljnim granicama država članica EU
12. <http://www.europol.europa.eu>
13. http://www.mup.gov.rs/cms_cir/sadrzaj.nsf/Strategija%20razvoja%20MUP-a%202011-2016.pdf, Datum pristupa: 08.05.2016. godine
14. <http://mondo.rs/a621124/Info/Srbija/MUP-ozbiljno-radi-na-pravilima-EU-ali-tajno.html>, Datum pristupa: 08.05.2016. godine
15. <http://www.dcaf.ch/content/download/35804/526825/file/Collection%20of%20Policy%20Papers%20on%20Police%20Reform,%20No.%202.pdf>, Datum pristupa: 10.05.2016. godine

CIP - Каталогизација у публикацији
Библиотека Матице српске, Нови Сад

340.134(4-672EU:497.11)(082)

**USAGLAŠAVANJE pravne regulative sa pravnim tekovinama
Evropske unije** = Harmonisation of legislation with the European Union
acquis / priredio, edited by Milorad Bejatović. - Novi Sad : Pravni fakultet
za privredu i pravosuđe Univerziteta Privredna akademija = Faculty of Law
for Business and Judiciary University Business Academy, 2016 (Novi Sad :
Feljton). - 404 str. ; 24 cm

"Zbornik referata sa Međunarodnog naučnog skupa održanog od 22-24.
septembra 2016. godine u Novom Sadu" --> kolofon. - Tiraž 150. - Str. 11-14:
Uvodna reč ; An introductory word / Milorad M. Bejatović. - Napomene i
bibliografske reference uz tekst. - Bibliografija uz svaki rad. - Rezime na engl.
jeziku uz većinu radova.

ISBN 978-86-6019-066-8

a) Правна регулатива - Усаглашавање - Србија - Европска унија - Зборници
COBISS.SR-ID 307889927